

MATKARAPORTTI

**TÄKY opintomatka
Belgia-Ranska
12.-16.(-21.).4.2010**

MATKARAPORTTI

Täky –maatilat kehittyvät 2008-2001 -hankkeen opintomatka

Belgia ja Ranska 12.-16.4.2010

(Islannissa tapahtuneen tulivuorenpurkauksen aiheuttaman tuhkapilven vuoksi paluu tapahtui vasta 21.4.2010)

Johdanto

Matkan tavoitteena oli luoda osallistujille uusia edellytyksiä ennakoida maaseudun eurooppalaisessa toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja tukea näin maatilayrittäjien yritystoimintaan liittyvää pidemmän tähtäimen päätöksentekoa.

Opintomatkalla perehdyttiin Keski-Euroopan maatalouden tuotantoedellytyksiin, erityisesti peltoviljelyyn, maatalouden ympäristökysymyksiin sekä Euroopan unionin maatalous- ja maaseutupolitiikan päätöksentekokoneiston toimintaan ja EU:n maaseutupolitiikan muutosnäkyymiin.

Matkalle osallistui yhteensä 35 henkilöä, joista matkanvetäjinä oli kaksi Täky-koulutushankkeen ja MTK-Keski-Suomi ry:n työntekijää. He toimivat myös osittain tulkkeina (Osallistujat kunnittain, liite 2).

Tustumiskohteet oli hankittu MTK-Keski-Suomen Belgiaan ja Ranskaan luomien kontaktien kautta. Paikallisina yhteistyökumppaneina ja tutustumiskohteiden järjestäjinä oli MTK:n Brysselin toimisto, Saarijärven konetuonti Oy ja Valtra Oy. Ammattikohteisiin tutustuttiin viitenä päivänä 12.-16.4.2010.

Matkalta paluu viivästyi Islannissa tapahtuneen tulivuorenpurkauksen aiheuttaman tuhkapilven vuoksi. Paluumatka tehtiin lentämisen sijasta bussilla Pariisi-Tukholma ja Turku-Jyväskylä välillä. Tukholman ja Turun väli matkustettiin laivalla.

MAANANTAI 12.4.2010

Ryhmä kokoontui Tikkakosken lentokentälle klo 5.00. Osallistujille jaettiin suojahaalarit, kenkäsuojat ja muu matkalle tarvittava materiaali.

Lennot Tikkakoski-Helsinki, Helsinki-Bryssel. Bussikuljetus lentokentältä hotellin kautta Talous- ja sosiaalikomitean (ECOSOC) tiloihin. Bussimatalla opas kertoi yleistietoa Brysselistä ja kaupungin roolista yhtä aikaa Belgian ja EU:n pääkaupunkina.

1. MAATALOUSPOLIITTINEN SEMINAARI

Seminaari pidettiin Euroopan Talous- ja sosiaalikomitean tiloissa. Seminaarissa kuultiin yhteensä seitsemän asiantuntija-alustusta, joiden kautta opintomatkaryhmä sai laajan tietopaketin EU-päätöksentekoprosesseista ja ajankohtaisista maatalous- ja maaseutupolitiikan asioista.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean (ETSK) esittely

Seppo Kallio, ETKS:n varapuheenjohtaja

Ryhmän vastaanotti ja ETKS:n toimintaa esitteli Seppo Kallio, joka on yksi ETKS:n suomalaisjäsenistä. Kallio edustaa komiteassa muita eturyhmiä ja toimii tällä hetkellä komitean varapuheenjohtajana.

Euroopan talous ja sosiaalikomitea (ETSK) on Euroopan unionin neuvonantava elin, joka perustettiin Rooman sopimuksella vuonna 1957. Komitea tarjoaa asiantuntemustaan suuremmille EU:n toimielimille (Euroopan komissio, Euroopan unionin neuvosto, Euroopan parlamentti), antamalla "lausuntoja" ehdotetusta EU:n lainsäädännöstä. Komitean kuuleminen EU:n toimielimissä on pakollista silloin, kun perussopimuksissa siitä määrätään.

Komitea laatii myös "oma-aloitteisia lausuntoja" sellaisista aiheista, joita se pitää tarkastelun arvoisina. Yksi komitean tärkeimmistä tehtävistä on toimia "siltana" EU:n toimielinten ja "järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan" välillä. Komitea auttaa vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden roolia käymällä "rakenteellista vuoropuhelua" EU:n jäsenvaltioiden ja muiden maailman valtioiden kansalaisyhteiskuntaa edustavien organisaatioiden kanssa. Komitea tarjoaa mahdollisuuden siihen, että eri eturyhmien edustajat, joilla on erilainen tausta ja usein erilaiset tai jopa täysin vastakkaiset mielipiteet, voivat paremmin ymmärtää toistensa näkemyksiä ja päästä kaikkia tyydyttäviin kompromisseihin. Komitean kautta voidaan välittää näin tietoa EU:n päätöksentekoprosessiin.

ETKS:n roolista EU-päätöksenteossa löytyy mielenkiintoinen lause komitean omasta esitteestä:

"Komitean jäsenet ovat yhteydessä niihin, joilla on kokemusta kentällä vallitsevasta todellisuudesta".

Kallion mukaan ETKS tuo monipuolisella asiantuntemuksellaan paljon lisäarvoa EU-päätöksentekoon. Esimerkiksi Suomi ei hänen mukaansa ole ollut "kiltti koulupoika" EU:ssa, vaan asiallisella ja asiantuntevalla toiminnalla on saavutettu pieneksi maaksi varsin vaikutusvaltainen asema.

Komiteassa on 344 jäsentä kaikista unionin 27 jäsenvaltiosta. Suomesta komiteassa on yhteensä yhdeksän jäsentä. Euroopan neuvosto nimeää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan jäsenvaltioiden hallitusten esittämien ehdotusten perusteella. Jäsenet ovat järjestäytyneet

kolmeen ryhmään: "työnantajat", "työntekijät" ja "muut eturyhmät" (esim. viljelijäjärjestöt, kuluttajajärjestöt, ympäristöjärjestöt, perhejärjestöt, valtiosta riippumattomat järjestöt)

Komitea kokoontuu täysistuntoon yhdeksän kertaa vuodessa. Täysistunnossa hyväksytään komitean lausunnot yksinkertaisella enemmistöllä. Hyväksymisen jälkeen lausunnot toimitetaan neuvostolle, komissiolle ja parlamentille.

ETKS hyväksyy keskimäärin 170 konsultatiivista asiakirjaa ja lausuntoa vuodessa. Komiteassa on kuusi erityisjaostoa, joista yhtenä "Maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" –erityisjaosto. Lausuntojen laatimista varten erityisjaostot muodostavat useimmiten valmisteluryhmiä. Oleellisena yksityiskohtana komitean työssä mainittiin jatkuva pyrkimys "dynaamisiin kompromisseihin".

Euroopan Talous- ja sosiaalikomiteassa pohdittiin CAP:n tulevaisuutta

Ryhmällemme jaettiin näytteeksi viisi komitean hyväksymää lausuntoa:

- EU ja ruokaturvan maailmanlaajuiset haasteet
- Metsien rooli – Metsien ja metsätalouden rooli ilmastoa koskevien EU:n sitoumusten täyttämisessä
- Itämeren alue – järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan rooli parannettaessa alueyhteistyötä ja tutkittavaa aluestrategiaa
- Epäsuotuisassa asemassa olevat alueet – pohjoinen ulottuvuus
- YMP:n uudistaminen vuonna 2013 – Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen vuonna 2013

Seppo Kallio korosti, että Suomen kannalta komitea on voimavara, ei negatiivinen asia, koska Suomen tavoitteita ja näkökulmia EU-politiikkaan on mahdollista viedä laajalla asiantuntijarintamalla eteenpäin myös tätä kautta.

Suomen EU-edustuston toiminta

Maatalouden erityisasiantuntija Osmo Rönty

Puheenvuorossa esiteltiin yleisellä tasolla EU-päätöksentekojärjestelmää. Komissio toimii aloitteiden tekijänä EU-säädösten laadinnassa. Maatalouden erityiskomitea neuvottelee monet asiat valmiiksi ministereiden päätettäväksi. Komiteaa voidaankin pitää puolipoliittisena elimenä. Suomea komiteassa edustaa Matti Hannula.

Ministerineuvosto käsittelee komission esityksiä kolmeportaisessa käsittelyssä. EU-parlamentin valta säädösten käsittelyketjussa on kasvanut Lissabonin sopimuksen jälkeen, kun siirryttiin yhteispäätösmenettelyyn. Aiemmin parlamentti oli käytännössä vain lausunnonantaja, nykyisin jo todellinen päätöksentekijä.

Parlamentin vaikutusvallan kasvaminen on alustajan mukaan hiukan mutkistanut ja hidastanut päätöksentekoprosessia, koska politikoinnille jää enemmän tilaa. Mepeillä on kilpailua siitä, kuka menee esityksissään pisimmälle. Virkamiehen näkökulmasta tämä vaikeuttaa asioiden valmistelua ja yksittäisen pienen jäsenmaan vaikuttamista asioihin, koska parlamentissa on yli 700 jäsentä. Toisaalta pohdittiin sitä, onko se huono asia, jos demokraattisesti valituilla europarlamentaarikoilla on nyt enemmän todellista päätösvaltaa ja virkamiehet joutuvat ottamaan parlamentin mielipiteen huomioon säädöksiä valmisteltaessa.

Maatalouskomissaarin vaihdos näyttäisi suomen näkökulmasta myönteiseltä. Uusi komissaari on mielipiteissään markkinaliberaalien ja tiukempaa poliittista ohjausta vaativien kantojen puolivälissä. Komissaarin lähipiiriin ei kuulu yhtään liberaalien maiden edustajaa tai neuvonantajaa.

Nykyinen komissaari korostaa ehkä edeltäjänsä enemmän periaatetta, että koko unionin alueella tulee olla mahdollisuus harjoittaa maataloutta. Suomen maatalouden kannalta keskeinen kysymys on, kuinka Suomen erityisolosuhteet kyetään ottamaan EU-politiikassa huomioon.

Maatalouden rooli kaiken kaikkiaan on heikentynyt EU:ssa, sillä pitkään EU on ollut lähes kokonaan "maatalousjärjestö", mutta yhä enemmän on painetta käyttää EU:n budjettivaroja myös muille politiikkalohkoille. Maatalous on kuitenkin edelleen keskeisellä sijalla ja yhteisen, nykyisen vuoteen 2012 ulottuvan rahoituskauden jälkeisen ajan maatalouspolitiikan (CAP) voimakas uudistaminen on työn alla.

Käytännössä kaikki jäsenvaltiot ovat sitä mieltä, että järjestelmä kaipaa uudistamista, mutta uudistuksen suunnasta ollaankin sitten jo eri mieltä. Uudistus koskee sekä EU:n kokonaan rahoittamaa tilatukea että myös kansallisesti osittain rahoitettavia LFA- ja ympäristötukia. Uudistuksella on heijastusvaikutukset myös kansalliseen tukipolitiikkaan. Tuotantosidonnaista tukea halutaan edelleen purkaa pois järjestelmästä ja tukea pitäisi joidenkin mielestä suunnata yhä enemmän yleishyödyllisiin maaseutu- ja ympäristönhoidollisiin palveluihin. Toisaalta vahvaa politiikkaohjausta puoltaa sen, että elintarvikeketju ei toimi markkinataloudessa samalla tavalla kuin monet muut toimialat. Tuottajahinnat heilahtelevat ylös-alas, mutta elintarvikkeiden kuluttajahinnat eivät reagoi läheskään samalla voimakkuudella.

Rönty nosti esiin muutamia ajankohtaisia ja valmistelussa olevia asioita: CAP 2014 - valmistelu, CAP:n I- ja II- pilareiden kohtalo, reagoiminen ilmastomuutokseen ja elintarvikeeturvallisuuskysymykset. Komission tiedonanto CAP-uudistuksesta on tulossa marraskuussa 2010. Jos asia käsitellään neuvostossa ja parlamentissa kerran, niin käsittely kestää 18 kk. Kaksi käsittelyä kestää 30 kk.

Ajankohtaista kabinetista

Komissaari Rehnin kabinetin jäsen Risto Artjoki

Artjoella on jo pitkä kokemus EU-työstä. Hän on toiminut aiemmin mm. MTK:n Brysselin toimiston johtajana ja komission Suomen pysyvän edustuston maatalousasiantuntijana. Artjoen mielestä on huomionarvoista, että EU:n talouskomissaari Rehn piti tärkeänä ottaa kabinettiinsa mukaan myös maatalousalan asiantuntijan.

Maailman talouskriisi näkyy EU-politiikassa vahvasti siten, että kaikki uudet aloitteet käyvät nyt läpi tarkastelun, kuinka kestäväällä tavalla aloite edistää Euroopan taloudellista kasvua ja kehittymistä. Myös Artjoki toi esiin sen, että EU:n maatalousbudjettia kohtaan tunnetaan yhä enemmän kriittistä kiinnostusta ja paineita kohdistaa maatalouteen suunnattuja varoja muille budjettilohkoille. Vaikka EU:n budjetista maatalous vie merkittävän osan, EU-maiden yhteenlasketusta BKT:sta sen osuus on pieni, noin 0,5 %.

Suomestakin kuuluu välillä voimakasta kritiikkiä yhteistä maatalouspolitiikkaa kohtaan, mikä on Artjoen mukaan ymmärrettävää. Hänen mielestään on kuitenkin turha nostalgisoida vanhaa kansallista maatalouspolitiikkaa. Se ei antanut kaikkine tuotannonrajoitteineen tilaa yrittäjyydelle. Artjoki muistutti, että suomalaisen maataloustuotannon tuottavuus on kuitenkin Suomen EU-jäsenyyden aikana noussut kaiken aikaa ja muutoksiin on sopeuduttu kohtalaisen hyvin.

Bio-energia – EU-politiikan päivitys

Yksikön päällikkö Hilikka Summa, EU-komissio

EU on sopinut energia- ja ilmastopaketeissaan 20-20-20 -periaatteella vähentävänsä kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia, lisäävänsä uusiutuvan energian osuutta energian käytöstä 20 prosenttia ja energiatehokkuutta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Uusiutuvan energian direktiivi vaatii kansallisia toimeenpanopäätöksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Direktiivi standardisoi lämmön- ja sähköntuotannon uusiutuvan alkuperän todentamisen ja se vaatii myös biopolttoainetuotannon kestävyiden osoittamista. Direktiivillä pyritään myös purkamaan hallinnollisia esteitä uusiutuvan energian pääsemiseksi jakeluverkkoihin (helpottaa mm. pääsyä sähkön jakeluverkkoihin).

EU:ssa on arvioitu, että vuonna 2020 biomassaa käytettäisiin energiantuotantoon noin 165-195 Mtoe, jotta 20%:n uusiutuvan tavoite voidaan saavuttaa. Euroopan energiavirasto (EEA) on arvioinut vuonna 2006, että energiantuotantoon käytettävää biomassaa voisi kestäväällä tavalla olla saatavilla 235 Mtoe vuonna 2020. Monia muitakin, tästä summasta merkittävästi sekä ylös että alas vaihtelevia arvioita on esitetty eri tutkimuksissa.

Biomassaa energiantuotantoon ei kannusteta otettavaksi hiiltä voimakkaasti vapauttavista lähteistä kuten kosteikoilta tai turvemailta. Bioenergiantuotannolla ei saa myöskään vaarantaa luonnon monimuotoisuutta, mikä tarkoittaa, että vanhoja metsiä, monimuotoisia ruohikkoalueita ja suojelualueita ei käytetä energiantuotantoon. Vain EU-alueella sovellettavilla täydentävillä ehdoilla huolehditaan maatalouden biomassojen käytön kestävydestä.

Energiantuotannon kautta lisääntyvään biomassan käyttöön liittyy myös huolenaiheita, jotka EU:n on otettava huomioon:

- Metsien liikkakäyttö
- Kilpailu ruuan tuotannon kanssa
- Välilliset maankäytön muutokset

Vuonna 2007 EU-27 alueella maatalousmaata oli non-food –käytössä noin 4,6 miljoonaa hehtaaria, vuonna 2009 alan arvioidaan nousevan noin 5 miljoonaan hehtaariin, josta vajaan

4 miljoonaa hehtaaria on biodieseltuotantoon valjastettua öljykasvialaa ja runsas miljoona hehtaaria bioetanolin raaka-ainetuotannossa.

EU:n maatalouspolitiikan ykköstavoitteena on edelleen ruuantuotanto. Uusiutuvan energian tarpeisiin arvioidaan sidottavan 10-12 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata vuoteen 2020 mennessä. EU:ssa on tällä hetkellä ainakin 4 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata, joka ei ole viljelyksessä.

Tällä hetkellä on käynnissä kansallisten säädösten rakentaminen EU:n energiatarpeiden toimeenpanemiseksi. Jäsenmaiden on vahvistettava toimintasuunnitelmansa kesäkuu 2010 mennessä ja vahvistettava energia- ja ilmastopakettiin liittyvien direktiivien vaatima lainsäädäntö joulukuun 2010 mennessä. Välillisistä maankäytön muutoksista on raportoitava vuoden 2010 aikana. Vuonna 2012 on raportoitava uusiutuvan energian direktiivin täytäntöönpanosta ja esitettävä mahdolliset korjaavat toimenpiteet.

Bioenergia on avainasemassa, kun EU pyrkii saavuttamaan tavoitteensa uusiutuvan energian käytössä ja ilmastomuutoksen torjumisessa. Bioenergiasektorilla on odotettavissa dynaamista kasvua lähitulevaisuudessa.

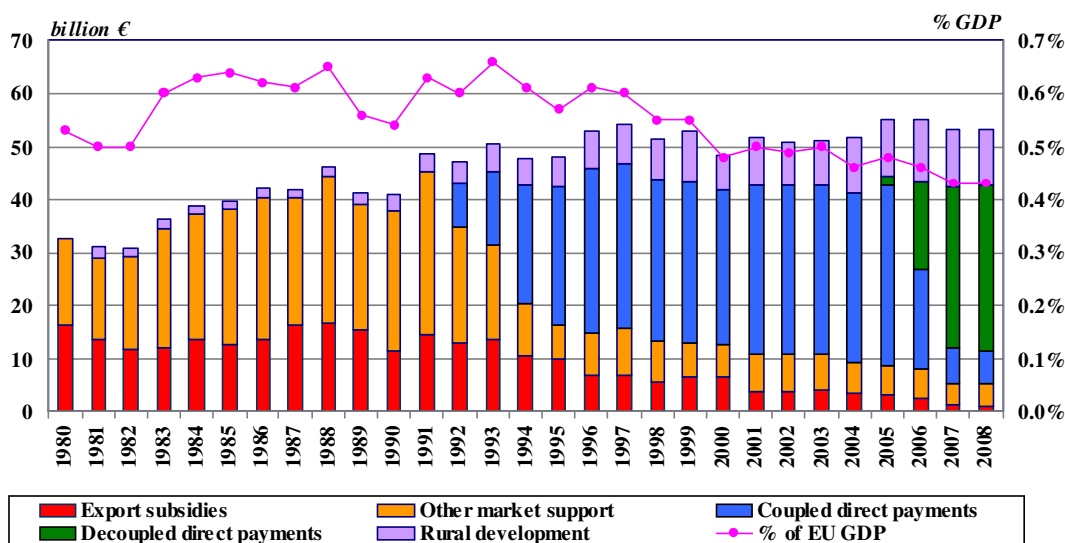
CAPin tulevaisuus

Carina Folkeson, EU-komissio

Ruotsalainen komissiovirkamies Carina Folkeson alusti seminaarissa CAP:n tulevaisuudesta. Hän pohjusti aihetta esittelemällä aluksi CAP:n kehityspolkua 1980-luvulta nykypäivään (kuva 1).

Yhteistä maatalouspolitiikkaa säädeltiin lähinnä erilaisten markkinatoimien, kuten vientitukien kautta 1990-luvun alkuun saakka. Sen jälkeen tukia lähdettiin irrottamaan tuotannosta ja tukea alettiin maksamaan maatalouden lisäksi yhä enemmän myös muulle maaseudun kehittämiselle. Vuonna 2008 CAP:n kokonaissumma, noin 53 miljoonaa euroa vastasi 44 prosenttia EU-budjetista, mutta vain 0,43 prosenttia EU-maiden BKT:sta.

CAP expenditure and CAP reform path (2007 constant prices)

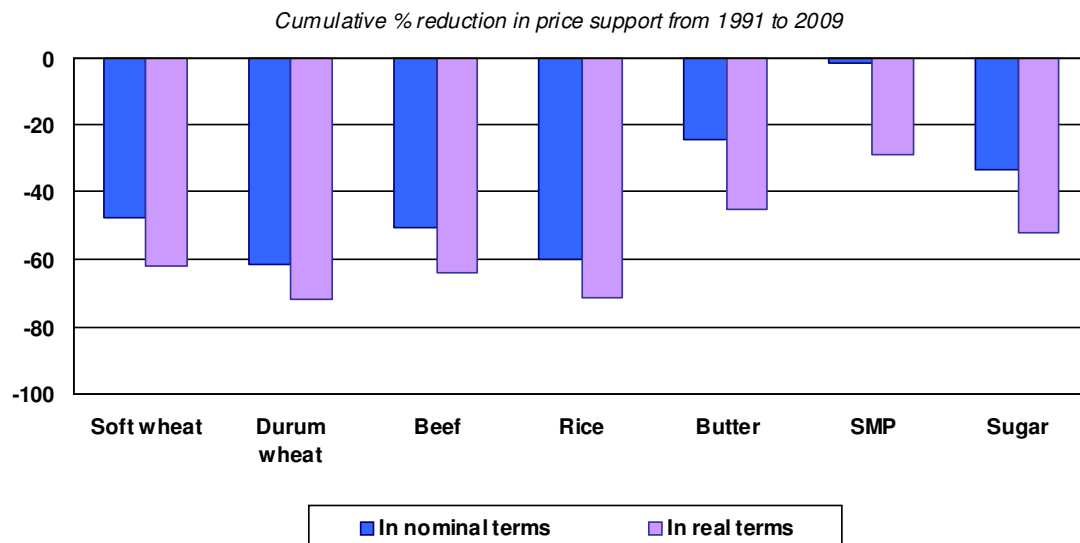

Source: European Commission – DG Agriculture and Rural Development

Yhteistä maatalouspolitiikkaa on määrätietoisesti kehitetty siihen suuntaan, että maatalouden tuilla ei kannusteta tuotantoon, eikä varsinkaan ylituotantoon, joka aiheuttaa merkittäviä markkinahäiriöitä.

Vuosien 1992, 2000 ja 2003 CAP-uudistuksissa pyristeltiin pois tuotantotuesta ja menneiden vuosien ylituotanto-ongelmista. Tuottajahintojen tukeminen vähentyi kaikkialla ja ne ovat nyt lähempänä maailmanmarkkinahintoja.

Reductions in EU price support, bringing EU prices in line with world prices

Source: European Commission – DG Agriculture and Rural Development

EU-maatalouden kilpailukyky on kasvanut keskeisillä tuotantosuunnilla. Siitäkin huolimatta, että EU:n osuus monien hyödykkeiden markkinoilla on alentunut, EU on jo suurin maataloustuotteiden viejä ja myös suurin maataloustuotteiden tuoja maailmassa.

Folkesonin mukaan yhteiskunta hyötyy CAP:n kautta dekoplattuna jaetuista rahoista enemmän kuin tuotantosidonnaisena tukena jaettuna. CAP-järjestelmä ottaa jatkuvasti enemmän huomioon ympäristöriskit ja niiden julkishyödykkeiden tuottamisen, joita yhteiskunnat maaseudulta odottavat saavansa. Esimerkkinä ilmastonmuutoksen kannalta myönteisestä kehityksestä Folkeson mainitsi nurmialan säilymisen vakaana EU:n eläinmäärän pienentyessä sekä peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden lisääntymisen. EU-maatalous on vähentänyt kasvihuonekaasupäästöjään 20 prosenttia ajanjaksolla 1990-2007, mikä on reilusti yli 8 % keskimääräisen vähennystason, joka on saavutettu muilla sektoreilla.

CAP:n terveystarkastus, joka ohjaa CAP-järjestelmää vuoteen 2013 jatkaa tukijärjestelmän sopeuttamista yhä lähemmäs markkinaehtoista toimintaa ja lisää mahdollisuuksia tuottaa ylituotannon sijasta julkishyödykkeitä ja varautua suuriin ympäristöhaasteisiin.

Vuoden 2013 jälkeisen CAP-järjestelmän suunnittelun yleisiksi haasteiksi Folkeson nimesi maailmanlaajuisen talouskriisin, maatalouden tuotantovolyymien ja tuottajahintojen voimakkaat vaihtelut sekä ruokaturvallisuuden, ilmastonmuutoksen ja niukkojen tuotantoresurssien ongelmat. Institutionaalisesta näkökulmasta CAP:n uudistuksessa uusia haasteita tulee komission ja parlamentin työnjaosta Lissabonin sopimuksen jälkeen, WTO-neuvotteluista ja EU:n sisäisestä budjettipolitiikasta CAP:n ja muiden toimintalojien välillä.

Paljon keskustelua käydään siitä tarvitaanko CAP:ssa "C" ja "P" eli onko yhteinen EU:n laajuinen maatalouspolitiikka tarpeellinen vai pitäisikö päätösvaltaa kansallistaa nykyistä enemmän. Toinen suuri kysymys liittyy CAP:n jakoon I ja II pilareiden kesken.

CAP:n uudistuksessa on pohdittava

Mitä odotetaan EU-maataloudelta

- Varmistetaan ruokaturva
- Luonnonvarojen vastuullinen käyttö
- Maaseudun elävänä pitäminen
- Kilpailukyky globaaleilla markkinoilla
- Ilmastonmuutokseen vastaaminen

Miksi tarvitaan maatalouspolitiikkaa

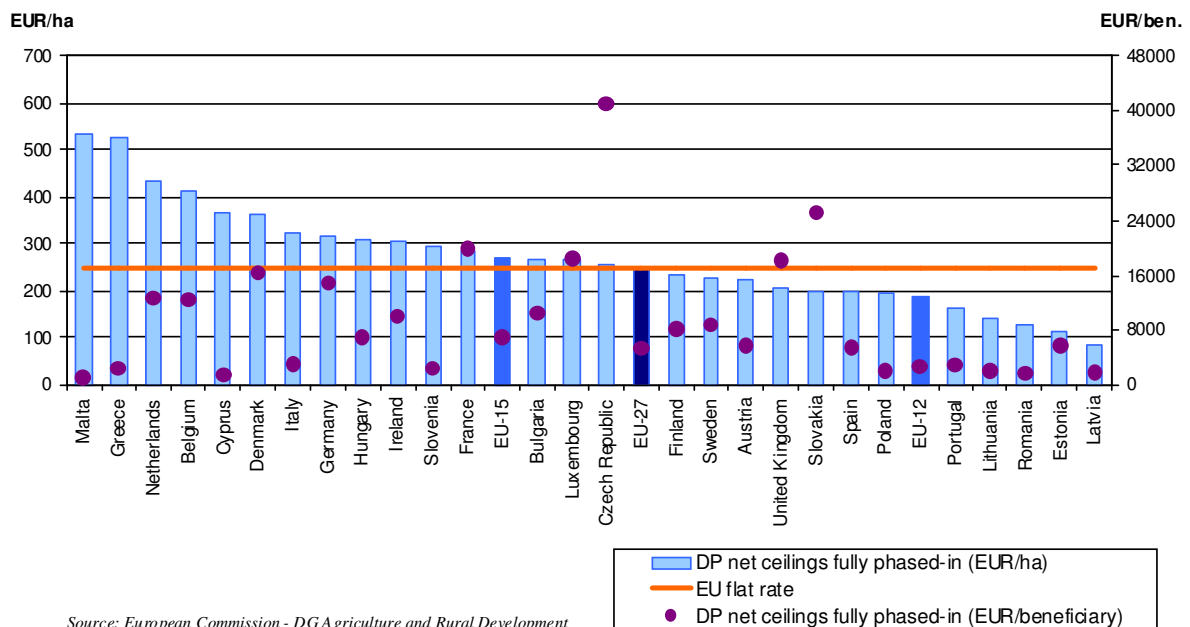
- Kohdattava lisääntyvät markkinavaihtelut
- Varmistettava julkishyödykkeiden tuottaminen
- Säilyttää kestävästi maaseutuympäristö

Miksi tarvitaan yhteistä politiikkaa

- Varmistetaan lisäarvo EU:lle
- Säilytetään yhteinen pelikenttä
- Kyetään hakemaan yhteisiä rajat ylittäviä tavoitteita

Tällä hetkellä CAP-tilatuki (€/ha), joka perustuu tietyn ajanjakson viitesatoihin on hyvin erisuuruinen eri jäsenmaissa. CAP-uudistuksessa yksi vakavan pohdinnan paikka on siinä, kuinka lähelle yhteistä tasatukea voidaan liikkua. Voidaanko edes ajatella, että tuki/ha olisi samansuuruinen kaikkialla tai voisiko tuki olla sidottuna kussakin maassa vallitsevaan ostovoimaan? Samalla summalla saa eri maissa eri suuruisen määrän hyödykkeitä.

Average payments per ha (UAA) and per beneficiary

Maaseutuohjelmat ja maaseudun kehittämisen tulevaisuus

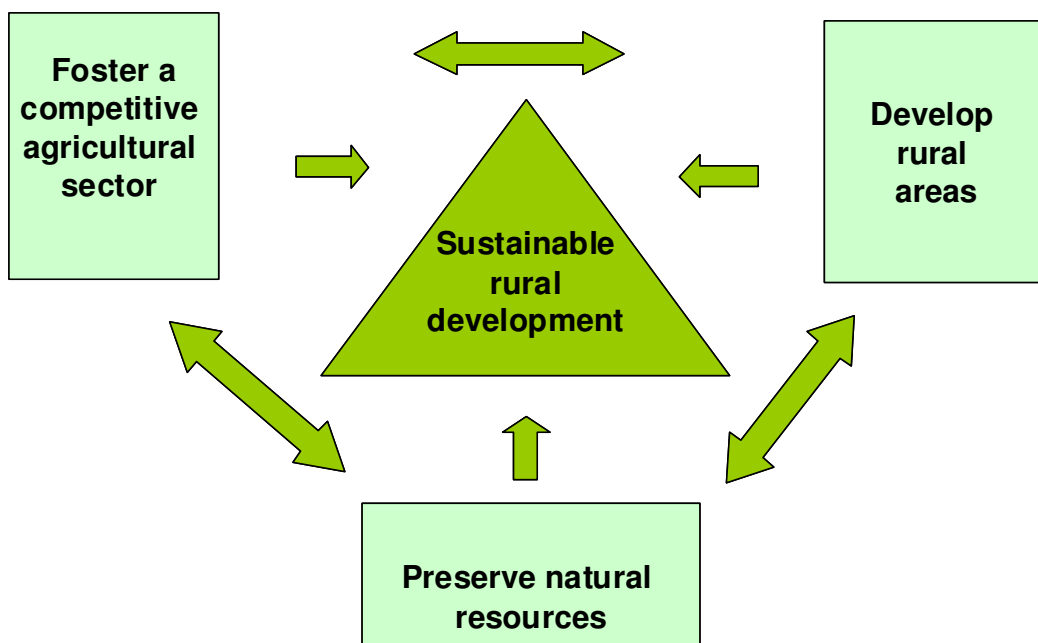
Soeren Kissmeyer EU-komissio

Tanskalainen Soeren Kissmeyer työskentelee komissiossa Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosastolla yksikönpäällikkönä maaseudun kehittämissuunnitelmassa.

Kissmeyer muistutti aluksi EU2020-strategian toisiinsa linkittyneistä tavoitteista joissa pitäisi ottaa huomioon taloudellisesti, ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja alueellisesti kestävä kasvu.

Maatalous on maaseutualueille tärkeä elinkeino, koska maataloussektori pitkälti hallinnoi luonnonvarojen käyttöä ja muovaa maaseutumaisemaa. Maatalous ylläpitää kerrannaisvaikutuksineen EU-alueella noin 19 miljoonaa työpaikkaa, joista suurin osa on maaseutualueilla.

Toisaalta maaseutualueet ovat tärkeitä maataloudelle, koska maaseutu luo taloudelliset ja sosiaaliset puitteet kestäväälle maataloudelle ja maaseudun muu yritystoiminta täydentää hyvin maatalouden toimintoja. EU-jäsenmaissa 36 prosenttia viljelijöistä harjoitti myös jotain muuta yritystoimintaa tai palkkatyötä vuonna 2005.

What should be the future objectives for the EU's second pillar?

Keskusteltaessa maaseudun kehittämisestä tulevaisuuden EU:ssa myös Kissmeyer herätti kysymyksen I- ja II-pilarin sisällöistä ja painotuksista. Kestävän maaseutupolitiikan pitäisi varmistaa kilpailukykyinen maatalous, elinvoimainen maaseutu ja luonnonvarojen vastuullinen käyttö. Kissmeyer oli korostetun kriittinen esimerkiksi Suomen maaseutuohjelmaa kohtaan, koska siinä niin suuri osa tuesta ohjautuu maatalouden LFA- ja ympäristötukeen.

Maatalouden tulisi ottaa käyttöön vihreämpää teknologiaa, lisätä uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja sopeutua ilmastonmuutokseen. Nämä muutokset vaativat innovatiivisuutta ja uuden teknologian siirtoa maatalouden käyttöön.

Luonnonvarojen kestävä käyttö tulisi varmistaa ottamalla entistä tarkemmin huomioon ihmistoiminnan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen, vesistöihin ja ilmaan. EU-

rahoituksen näkökulmasta se tarkoittaa julkishyödykkeiden tuottamisen tukemista sekä panostamista koulutukseen ja neuvontaan.

Maaseutualueiden kehittämiseksi monipuolistaa elinkeinotoimintaa, panostaa infrastruktuuriin sekä aktivoida paikallisia toimijoita ja heidän välisiä verkostojaan. Tämä tarkoittaa investointeja ja sosiaalisen pääoman lisäämistä (yhteistyö, verkottuminen, paikallisten strategioiden luominen).

Kissmeyerin mukaan maaseutupolitiikassa tarvitaan lisää läpinäkyvyyttä ja järjestelmiä on yksinkertaistettava. Toisaalta, jos järjestelmistä tehdään liian joustavia, on vaikeaa seurata toimenpiteiden tuloksellisuutta esim. ympäristöhyötyjen näkökulmasta.

EU:n maaseutupolitiikka vuoden 2013 jälkeen on valmistelussa. Vuonna 2012 komissiolla ja parlamentilla on käsiteltävänä ensimmäiset säädösehdotukset ja vuonna 2014 uutta politiikkaa aletaan soveltaa. Nyt pitää pohtia, ovatko nykyiset rahoitus- ja tukityökalut sopivia edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen, kuinka löydetään toimivat käytänteet maaseudun kehittämiseksi ja toisaalta kuinka varmistetaan rahoituksen käyttö optimaalisesti.

Itävallan maaseutuohjelmat ja Capin tulevaisuus Itävallan näkökulmasta

Itävallan maatalouskamarin Brysselin toimistonjohtaja Gerfried Gruber

Itävallan maatalousbudjetin kokonaissumma oli 2213 miljoonaa euroa vuonna 2008.

Rahoitus jakautui seuraaviin lähteisiin:

- EU 58 %
- Valtio 20 %
- Land 22 %

Tuesta markkinatoimenpiteisiin (I-pilari) käytettiin 35 %, maaseutualueiden kehittämiseen (II-pilari) 48 % ja muihin (kansalliset maaseudun kehittämistoimet) 17%.

Maaseudun kehittämiseen käytettiin vuonna 2008 kaikkiaan 1065 miljoonaa euroa, 130540 maatilayritykselle ja 4100 muulle osallistujalle.

Gruber esitteli Itävallan ohjelman ympäristöystävällisen maatalouden edistämiseksi. Ohjelma on ollut tärkeimmällä sijalla Itävallan maatalouspolitiikassa EU-jäsenyyden alusta asti. Ohjelmaan on sitoutunut lähes 119 000 maatilaa ja 94 % maatalousmaasta. Julkinen mielipide on vahvasti ohjelman takana.

Ympäristöohjelman periaatteina ovat

1. Suurin mahdollinen osallistuminen – tavoitellaan kaikkien viljelijöiden osallistumista
2. Kestävän kehityksen periaatteet maaseutualueiden toimintaan
3. Kohdataan yhteiskunnan kasvava kysyntä ympäristöpalveluita kohtaan
4. Rohkaistaan viljelijöitä kehittämään ja käyttämään menetelmiä, jotka parantavat ympäristön ja maaseutumaiseman tilaa, maaseutua asuinympäristönä, luonnonvarojen vastuullista käyttöä ja geneettistä monimuotoisuutta

Ohjelmalla tavoitellaan ympäristöystävällistä maataloutta, maatalousympäristön ylläpitoa, maatalouden käytäntöjen ja ympäristösuunnittelun parempaa integraatiota, vesien ja maaperän suojelu ja varmistetaan käypä korvaus ympäristöpalvelujen tuottamisesta.

Itävallassa ollaan tyytyväisiä lähes kaikki maatilat osallistavaan ympäristötukijärjestelmään. EU-maaseutupolitiikassa Itävallan näkökulmasta on tärkeää, että tukijärjestelmissä huomioidaan epäsuotuisat tuotantoalueet ja että järjestelmä mahdollistaa pientilavaltaisen toiminnan tukemisen.

2. YHTEINEN PÄIVÄLLINEN

Alustus:

Liikennepolttoaineeksi tarkoitettun viljaetanolin tuotantomahdollisuudet Suomessa

Päivällisen yhteydessä Euroopan lannoiteteollisuusliiton EFMA:n toimitusjohtaja Esa Härmälä piti alustuksen liikennepolttoaineeksi käytettävän viljapohjaisen etanolin valmistuksen edellytyksistä Suomessa. Esitys pohjautui Härmälän tekemään selvitykseen, jonka valtioneuvosto oli häneltä tilannut.

Suomessa on tietyn edellytyksin mahdollisuudet käynnistää bioetanolin tuotanto. Raaka-ainetta riittää, varsinkin nykyisessä viljan ylituotantotilanteessa. Tuotannon sivuvirroille erityisesti rehuvalkuaiselle löytyy kysyntää. Selvityksen päätuotteelle, bioetanolille näyttäisi syntyvän kilpailukykyiset tuotantoedellytykset tietyn ehdoin.

Valtiolla on ympäristö-, energia-, teollisuus- ja maatalouspoliittiset perusteet tukea viljapohjaisen bioetanolin tuotannon käynnistymistä Suomessa, mikäli halukkaita yrityksiä löytyy. Yrittäjäriskin tulee säilyä yrityksillä. Niiden tulee todistaa uskonsa kilpailukykyynsä järjestämällä itse hankkeiden pääasiallinen rahoitus. Hankkeiden takana tulisi olla vahvat teolliset toimijat.

Härmälän mukaan Suomeen mahtuisi 2-3 bioetanolia ja valkuaisrehua valmistavaa laitosta. Niillä voitaisiin tuottaa 1/2 - 3/4 oletetusta bioetanolin käytöstä vuonna 2020. Viljan vientitarvetta ne pienentäisivät arviolta 200-300 milj. kg, mikä vastaisi jopa runsasta kolmannesta nykyisestä kotimaisen käytön ylittävästä tuotannosta. Valkuaisrehun tuontitarve vähentyisi kolmen laitoksen tuotannolla noin kolmanneksella nykyisestä. Rehuteollisuuden valkuaisstarpeesta voitaisiin siten kattaa kotimaisella tuotannolla noin 40 %.

Ensisijaisina mahdollisuuksina Härmälä pitää olemassa olevan etanolikapasiteetin laajentamista Etelä-Pohjanmaalla ja uuden laitoksen rakentamista Varsinais-Suomen, eteläisen Satakunnan ja Lounais-Hämeen muodostamalle maatalousalueelle. Teollinen logistiikka on laitoksen sijoituspaikalle keskeinen kriteeri. Keski-Suomi esiintyi päivälliskeskustelussa mahdollisena biodieselin valmistuspaikkakuntana, mikäli Vapon ja Metsäliiton hanke toteutuisi Äänekoskella, joka on ollut biodieseltehtaan yhtenä sijoituspaikkavaihtoehtona.

TIISTAI 13.4.2010

1. VIERAILU EU-PARLAMENTISSA

Parlamentin yleisesittely: historia, toiminta ja asema EU:n päätöksenteossa

Tiedottaja Elina Kaartinen

MEP tapaamiset: Ville Itälä ja Riikka Manner

Tiedottaja Elina Kaartinen antoi ryhmällemme yleiskatsauksen Euroopan parlamentin toiminnasta. Euroopan parlamentissa on yhteensä 751 jäsentä joista 35 % naisia. Nuorin parlamentaarikko on 25-vuotias ja vanhin 81-vuotias. Parlamentissa toimitaan 23 virallisella kielellä, mikä tarkoittaa sitä, että 40 % virkamiehistä on erilaisia tulkkeja.

Edustajia on kaikista 27 jäsenmaasta. Parlamentin jäsenet edustavat yhteensä 108 erillistä kansallista puoluetta. Parlamentin paikat jakautuvat 6 - 96 edustajapaikan välillä suhteessa kunkin maan väkilukuun. Kullakin jäsenvaltiolla on kiinteä määrä paikkoja, kuitenkin enintään 99 ja vähintään 5. Suomesta parlamentissa on 13 edustajaa, joista 4 Euroopan kansanpuolueen (kristillisdemokraatit), 2 sosialistien, 4 liberaalidemokraattien, 2 vihreiden ja 1 Vapaa ja Demokraattinen Eurooppa –ryhmässä. Parlamentissa on tällä hetkellä seitsemän poliittista ryhmää, suurimmassa EPP-ryhmässä on 276 jäsentä.

EU:n maatalouspolitiikkaa oli hetki aikaa pohdiskella ennen parlamenttitaloon sisäänpääsyä

Parlamentin jäsen ja yksi EPP-ryhmän suomalaisedustajista Ville Itälä kertoi, että Suomen eduskunnan yhteydenpito euroedustajien kanssa on valitettavan vähäistä, vaikka Euroopan parlamentissa päätetään monista jäsenvaltioiden toimintaan liittyvistä asioista. Itälän mielestä Suomen hallitus on havainnut vallanjaossa tapahtuneen muutoksen, mutta eduskunta ei. Kansallisesta näkökulmasta asioiden tehokkaan vaikuttamisen ehtona pienellä maalla pitää olla yhteinen agenda kaikilla tasoilla. Esimerkiksi maatalousasioissa tätä ei ole täysin tiedostettu.

Merkittävä osa parlamentin työstä tapahtuu valiokunnissa, joita on yhteensä 20. Moni MEP on jäsenenä tai varajäsenenä useammassa valiokunnassa. Koska valiokuntien kokoukset

ovat usein samanaikaisesti, myös varajäsenyydellä ja niiden henkilövalinnoilla on suuri merkitys.

Ryhmäkuria parlamentissa ei tunneta. Poliittisen ryhmän kannasta päätetään yhteistyössä ryhmän sisällä eikä ketään jäsentä voida pakottaa äänestämään. Ryhmät valitsevat keskuudestaan puheenvuorojen pitäjät parlamentin täysistunnoissa. On mahdollista, että suurissa ryhmissä on edustajia, jotka eivät saa vaalikauden aikana ryhmän kautta yhtään täysistuntopuheenvuoroa. Sen vuoksi onkin tärkeää pyrkiä varaamaan puheenvuoro vain edustajalle tai edustamalleen maalle tärkeissä asioissa.

Monikansallisessa europarlamentissa puhetta riittää, paljon enemmän kuin Suomen kansallisessa parlamentissa. Itälä kommentoi väitettä Suomen kiltteydestä EU-jäsenenä, että asioiden valmisteluvaiheessa ei pidäkään olla kiltti vaan aktiivisesti ajaa omaa näkemystään valmisteltaviin asiakirjoihin. Sen jälkeen, kun säädös on kirjoitettu sitä pitää noudattaa. Esimerkiksi maatalouden 141-tuen valmistelussa liika kiltteys Itälän mukaan kostautui.

Yleisemmästä EU-poliittisesta tilanteesta Itälä totesi, että EU:n ulkoministeriöllä on laajentuneessa unionissa tällä hetkellä maailmanlaajuisen ja yksittäisten jäsenmaiden vaikean taloustilanteen vuoksi vaikea tehtävä. Kreikan talouden vakauttaminen ei vielä ole EU:lle ylipääsemätön ongelma, mutta sellainen voi syntyä jos Kreikan kohtalo toistuu jossakin suuremmassa taloudessa, esimerkiksi Espanjassa.

Olli Rehn EU:n talouskomissaarina on haasteellisella paikalla, mutta hän on Itälän mukaan hoitanut tehtävää mallikkaasti ja nauttii arvostusta Euroopassa. Suomessa hän ei ole saanut samaa ansaitsemaansa arvostusta kuin Brysselissä.

Euroopan liberaalidemokraattien liiton ryhmään (Alde) kuuluva Riikka Manner on mm. parlamentin aluekehitysvaliokunnan jäsen. Valiokunnassa on tällä hetkellä vahvasti mietinnässä EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikan sisältö ja kriteerit vuoden 2013 jälkeen.

Manner vastustaa aluekehityspolitiikan kansallistamista, koska kansallistaminen ei hänen mukaansa olisi harvaan asutun Suomen edun mukaista. Mannerin edustama Alde-ryhmä oli tehnyt oman avauksensa vuoden 2013 –jälkeisen Cap:n linjauksista. Manner totesi sen olevan hyvä pohjapaperi myös Suomen näkökulmasta. Sen mukaan maaseudun rahoituksesta pitäisi edelleen voida päättää sekä EU- että kansallisin päätöksin. Manner pitää tärkeänä yhteisrahoituksen mahdollisuutta ja CAP:n markkinamekanismien säilymistä myös jatkossa, koska ne antaisivat jonkin verran kansallista liikkumavaraa.

Yleisempänä kommenttina Manner totesi parlamenttityöskentelystä, että parlamentin vaikutusvalta lisääntyi huomattavasti yhteispäätösmenettelyyn siirtymisen myötä. Yksittäisellä MEP:lläkin on vaikutusmahdollisuuksia oman ryhmän ja valiokuntatyöskentelyn kautta. Parlamentin työtä helpottaa se, että siellä ei ole selkeää hallitus-oppositio asetelmaa, jolloin säästytään paljon turhalta politikoinnilta ja voidaan keskittyä enemmän asioihin.

2. KAUPUNKIKIERROS BRYSSELISSÄ

Oppaana Kaarina Leskinen

Brysselin kiertoajelulla tutustuttiin kuuluisimpiin nähtävyyksiin sekä EU-hallintokortteleissa että kaupungin historiallisemmassa osassa. Samalla saatiin paljon tietoa Brysselin historiasta ja roolista EU:n pääkaupunkina.

3. COPA/COGECA

Euroopan viljelijöiden järjestön esittely ja ajatuksia CAP:n tulevaisuudesta

Copan esittely ja CAP:n tulevaisuus

Pekka Pesonen, Copan pääsihteeri

Pesoselle on karttunut työkokemusta merkittävässä valtiollisissa ja EU-tehtävissä toistakymmentä vuotta. Hän on toiminut mm. MTK:n Brysselin toimiston kotieläinasiamiehenä ja Brysselin toimiston vetäjänä yhteensä seitsemän vuotta, kaksi vuotta valtiosihteerinä ja viimeiset kolme vuotta Euroopan viljelijöiden etujärjestön Copan pääsihteerinä.

Copa/Cogeca edustaa yhteensä 15 miljoonaa viljelijää, maatalousyrittäjä ja maatalouden osuustoimintayrityksiä kaikkien jäsenmaiden alueelta. Järjestö työllistää noin 50 henkilöä, joista 19 on EU-lobbareita. Järjestössä on kuusi virallista kieltä, joten toiminta vaatii vähintään 12 tulkkia. Copa:n jäsenenä on yhteensä 76 EU-maiden kansallista viljelijäjärjestöä. Erilaisia vakituisia työryhmiä on 45. Pesonen vetää politiikan koordinaatiotyöryhmää. Copalla riittää vielä työsarkaa Euroopan viljelijöiden etujen ajamisessa; viljelijän tulotaso on keskimäärin vain noin puolet keskivertokansalaisen tuloista.

Kirjavan jäsenistön ja erilaisten kansallisten tavoitteiden vuoksi toiminta on jatkuvaa kompromissien tekoa. Järjestön päätökset tehdään määräenemmistöllä, mikäli käsiteltävässä asiassa ei löydetä yksimielisyyttä.

Kaiken kaikkiaan kansalliset viljelijöiden etujärjestöt kokevat yhteisen maatalouden etujärjestötyön EU:n sisällä erittäin tarpeelliseksi. Edunvalvonta Brysselissä perustuu pitkälti henkilökohtaisiin kontakteihin ja neuvottelut on tehtävä kasvotusten, muunlaisen viestinnän teho paljon heikompi. Suomalaisten kesken henkilökohtainen neuvottelu ja kanssakäyminen eri tahojen: etujärjestöjen, valtion virkamiesedustajien ja poliitikkojen kesken on kuulemma mutkatonta ja matalahierarkista. Monien muiden maiden kohdalla ollaan paljon muodollisempia.

Pesonen mainitsi, että CAPin tulevaisuus on keskeisin tällä hetkellä valmistelussa olevista asioista. Valmistelussa suuri kysymys liittyy EU:n budjettirahoitukseen, mikä on budjetin sisältö pidemmällä tähtäimellä, mitkä muut toimintalohtot kilpailevat EU:n maatalousrahoitukseen nyt suunnattavista varoista. Toisaalta omavarainen ruokatuotanto ja turvallisuus ovat EU-jäsenmaissa edelleen tärkeitä asioita. Pesosen on vaikea nähdä tilannetta, jossa esimerkiksi Ranskan yhteiskunta sallisi oman maan viljelijän jätettävän yksin ja kestävämmiin vaikeuksiin. Tilarakenteesta keskusteltaessa EU:n ja viljelijäjärjestön on otettava huomioon, että myös suurissa jäsenmaissa Saksassa ja Ranskassa on paljon pieniä tiloja.

Jonas Laxåbacka, MTK:n Brysselin toimiston kotieläinasiamies

Laxåbacka toimii Brysselissä MTK:n ja suomalaisten hankintaosuuskuntien yhteisenä kotieläinasiamiehenä. Laxåbacka raportoi työnantajilleen EU-politiikan linjauksista ja toisaalta pyrkii omalta osaltaan vaikuttamaan näiden linjausten rakentamiseen niin, että suomalaisten viljelijöiden olosuhteet ja edut tulevat huomioonotetuiksi.

Laxåbacka piti Suomen kannalta huomionarvoisena, että uuden maatalouskomissaarin kabinetissa ei ole markkinaliberaaleja brittejä, hollantilaisia, tanskalaisia tai ruotsalaisia. Komissaarin mukaan CAPia tullaan muokkaamaan melko voimakkaasti ja maidon markkinaohjauksesta Laxåbacka totesi, että kiintiöjärjestelmä ei tule takaisin. Siitä on tehty selkeät päätökset.

Luonnonhaittakorvaus- (LFA) ja ympäristötukijärjestelmään on myös tulossa muutoksia. Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että uusillakin LFA-kriteereillä koko Suomi saataisiin säilytettyä LFA-tukialueena. Toisaalta kriteerien tarkastelu saattaa tulla entistä hienosyisemmäksi, jopa kuntakohtaiseksi.

Suomen näkökulmasta juuri nyt ajankohtaisia asioita ovat eläinten hyvinvointisäädösten muutokset, eläinkuljetussäädökset, ohran interventio-ongelma sekä teollisuuden (osuuskuntien) neuvotteluasema suhteessa kauppaan. Teollisuuden ja kaupan väliseen neuvotteluasemaan EU voi vaikuttaa lähinnä kilpailulainsäädännön kautta.

Metsäasiat ja LFA

Metsäasiatuntija Nella Mikkola, Copa-Cogeca

Mikkolan esitys keskittyi Cap:n terveystarkastuksen sisältöön ja LFA-järjestelmän uudistamiseen.

Cap:n terveystarkastuksen ja 3,9 miljardin euron lisäbudjetin jälkeen jäsenmaille tuli jaettavaksi lisävaroja maaseudun kehittämiseen. Pääosa rahoituksesta kohdistetaan seuraaviin kehittämiskohteisiin:

- Biodiversiteetti (1,5 miljardia €)
- Vesistöasiat (1,3 miljardia €)
- Maitosektorin rakennejärjestelyt (0,7 miljardia €)
- Ilmastonmuutosasiat (0,7 miljardia €)
- Uusiutuva energia käytön edistäminen (0,3 miljardia €)
- Infrastruktuurin kehittäminen (360,4 miljoonaa €)

LFA-uudistuksen lähtökohtana on EU:n tyytymättömyys siihen, että nykyiset kriteerit eivät toimi tyydyttävästi vuoristoalueiden ulkopuolella. Järjestelmän läpinäkyvyyttä halutaan myös lisätä, jotta alueiden luokittelusta tulee toimiva myös muilla kuin vuoristoalueilla. Sosio-ekonomiset kriteerit halutaan poistaa ja perustaa kriteerit vain biofyysisiin tekijöihin.

Tavoitteena on käyttää nykyisen yli sadan kriteerin sijaan kahdeksaa biofyysistä tekijää (kuva), jotka ovat tieteellisesti perusteltuja ja yhteismitallisia koko EU:n alueella. Jäsenvaltioita on pyydetty toimittamaan komissiolle data karttamuodossa tammikuussa 2010.

Uudet LFA-kriteerit tulisi olla käytössä vuonna 2014. Uudet kriteerit saattavat muuttaa tuen jakoperusteita erilaisille maataloille. Uusiakin kriteereitä kohtaan on esitetty kritiikkiä. Niiden mukaan liian suuri osa EU:n maatalousalueesta kuuluisi LFA-alueeseen (66 %). Toisaalta, esimerkiksi 15 %:n kaltevuuskriteeriä pidetään liian rajaavana, koska monilla maatalousalueilla on huomattavia luonnonhaittoja, vaikka kaltevuuskriteeri täytykään.

Biophysical soil, climate and terrain criteria

Biophysical criteria		Threshold
CLIMATE	Low temperature	≤ 180 days average temperature over 5 C or ≤ 1500 degree-days average temperature over 5 C (no reference period)
	Heat stress	Least 10 consecutive days with daily Tmax > 35C (no reference period)
SOIL	Drainage	Poorly drained soil (no threshold)
	Texture and Stoniness	15% of topsoil vol is coarse material or "specific soil quality, soil type definition"
	Rooting depth	< 30 cm from soil surface
	Chemical properties	"specific definition for salinity, sodicity, gypsum"
SOIL AND CLIMATE	Soil Moisture balance	≤ 90 days during growing period with "sufficient water availability"
TERRAIN	Slope	> 15 % of elevation (no degree indication)

Metsätalous on saanut tähän saakka olla melko rauhassa EU-sääntelyltä, mutta kiinnostus metsäluontoa ja sen käytön ohjausta kohtaan on lisääntynyt. EU:ssa on paineita kehittää säädöstä, jolla pyritään estämään esimerkiksi laittomasti, ympäristösäädösten tms. vastaisesti hakatun puun kauppaa. Copa pitää laittomien hakkuiden estämisestä tärkeänä ja kannustaa kestävään metsätalouteen. Tulevat säädökset eivät Copan mielestä kuitenkaan saisi aiheuttaa perustelematonta taloudellista lisätaakkaa ja kilpailuhaittaa EU:n metsäsektorille.

Maatalouden ympäristöasioita

Antonia Andugar, Copan ympäristöasiantuntija

Alustuksessa keskityttiin ilmastomuutokseen reagoimiseen EU-maatalouspolitiikassa sekä maatalouden vesi- ja jätekysymyksiin.

Espanjalainen Andugar hoitaa Copassa ympäristöasioita. Hänen vastuualueensa on painottunut ilmastokysymyksiin ja maatalouden ilmastovaikutuksiin. Toinen ympäristöasioiden vastuuhenkilö on keskittynyt vesistökykyyn, jotka eivät Keski- ja Etelä-Euroopassa painotu yhtä paljon ravinnekuormitukseen kuin Suomessa. Monissa jäsenmaissa pohditaan enemmän veden puutteesta tai sitten tulvista johtuvia ongelmia.

Andugar kertoi, että MTK:n ympäristöjohtaja Johanna Ikävalko oli hiljattain valittu Copan ympäristötyöryhmän varapuheenjohtajaksi, yhteistyö toimii kuulemma hyvin. Työryhmällä on kaksi kokousta vuodessa ja sen lisäksi kokoontuu pienempiä työryhmiä tarpeen mukaan. Käsiteltävien asioiden kirjo on laaja: Biodiversiteetti, vesistöt, maaperä, ilmasto, jätteet, ilmastomuutos.

Eurooppalaisessa maatalouspolitiikassa korostetaan maan tuottokyvyn ylläpitämistä. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi EU on luomassa yhdeksi säädökselliseksi työkaluksi maaperädirektiivin, jonka ehdotusta Andugar esitteli.

EU-tason säätelyä maataloudessa tarvitaan Andugarin mukaan sen vuoksi, että esimerkiksi ilmastonmuutos on niin suuri ja kaikkia koskeva haaste, että siitä selviytyminen vaatii yhteisiä ponnisteluja ja pelisääntöjä. Ilmastonmuutoksella on vaikutuksia sekä kasvintuotantoon että karjanhoitoon. CAP:n uudistuksessa on syytä miettiä, kuinka järjestelmä voi auttaa maataloutta sopeutumaan ilmastonmuutokseen eri alueilla ja kuinka se vaikuttaa maailman ruuantuotantoon ja ruokaturvallisuuteen. Myös Cap:n terveystarkastuksessa joudutaan ottamaan huomioon kestävän maatalouden vaatimukset.

Capin tulevaisuus Hollannin näkökulmasta

Luc Groot, LTO Hollannin viljelijäjärjestön Brysselin toimisto

Hollannissa maatalous on merkittävä osa maan talouselämää. Maatalouden bkt-osuus on 10 %, osuus maan viennistä 20 %, ala työllistää 666 000 henkilöä ja tuottaa noin 23,5 miljardin euron vuosittaisen liikevaihdon. Hollannin osuus EU-tukien kokonaissummasta on 2,6 prosenttia (Suomi 1,9 %), mutta maatalouden tuotannosta 7 prosenttia (Suomi 1,5 %). Hollannin maatalous toimii siten markkinavetoisemmin kuin Suomen maatalous.

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka sovittaa yhteen viljelijöiden sosiaalisia vaatimuksia, ruokaturvallisuutta ja yleishyödyllisiä markkinattomien palvelujen tuotantoa. Myös Groot uskoi Cap:ia uudistettavan siten, että ympäristöllisesti kestävän tuotannon vaatimukset kasvavat ja maaseudun muiden kehittämistoimien korostuvan nykyistä enemmän. Kuitenkin tavoitteena tulee olla myös kilpailukykyisen maatalouden ylläpitäminen.

Keskustelussa todettiin, että etenkin Antonia Andugarin esityksessä korostui vahvasti ilmastonmuutonkysymykset ja niiden suhde EU:n tulevaan maatalouspolitiikkaan. Andugar ei osannut sanoa mitään kovin konkreettisia arvioita toimenpiteistä tai politiikkasisällöistä, mutta arvioi, että ilmastonmuutosasiat ovat joka tapauksessa keskeisiä maatalouspolitiikankin suuntaviivoja määriteltäessä.

KESKIVIikko 14.4.2010

1. TEHDASVIERAILU, JOSKIN

Matkaa jatkettiin Brysselistä kaakkoon, kohti Saksan rajaa. Keskiviikon ensimmäisenä tutustumiskohteena oli maatalouskonevalmistaja Joskin:n tehdas Soumagnessa. Joskin-yritys aloitti toimintansa vuonna 1968. Yityksen perustaja Mr Joskin on edelleen tämän perheyriyksen johdossa ja tiiviisti mukana yrityksen päivittäisessä työssä.

Joskin on erikoistunut raskaiden traktorivetoisten perävaunujen valmistamiseen. Tuotevalikoimassa on maa-ainesten, rehun ja lannan kuljettamiseen sekä laitumien ja nurmialueiden hoitoon ja täydennyskylvöön soveltuvaa kalustoa. Joskinilla on tehty havainto, että siirtoajossa traktoria käytetään 5-10 km ajomatkoilla. Tätä pidemmällä matkoilla kuorma-auto on edullisempi. Tosin 50-60 km/h kulkevat traktorit ovat hämärtäneet tätä rajaa.

Lannanlevityskaluston tuotekehittelyssä ja valmistuksessa on keskitytty lannan tarkkuus- ja sijoituslevitykseen. Valikoimassa on sekä kuivalannan että lietelannan kuljetus- ja levityskalustoa. Tuotteet on suunniteltu hyvin modulaariseksi, mikä mahdollistaa sen, että koneet räätälöidään asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Yrityksen tuotteita viedään yli 35 maahan viidelle mantereelle. Suurin yksittäinen vientimaa on Ranska, jonka myynnin osuus on noin viidennes yrityksen noin 94 miljoonan euron liikevaihdosta. Vuodesta 2001 liikevaihto on yli kaksinkertaistunut.

Yritys on havainnut jo vuosia sitten, että viljelijöiden kannattaa panostaa lannan ravinteiden tehokkaaseen hyväksikäyttöön. Samalla on kehitetty kalustoa, jolla saadaan vähennettyä lannan kuljetuksesta ja levityksestä aiheutuvia haju- ja siisteyshaittoja. Tanskassa, Hollannissa, Belgiassa ja Ranskassa lannan lannanlevityskäytäntöjä on ohjattu myös säädöksillä siten, että tietyissä osissa maata lietelanta on pakko levittää maahan sijoittavalla kalustolla. Joskin käyttää ympäristönäkökulmaa myös markkinoinnissaan hyväksi.

Vuonna 1974 yritys alkoi harjoittaa oman tuotannon ohella useiden tunnettujen maatalouskonevalmistajien tuotteiden maahantuontia. Oman valmistuksen lisäksi Joskin toimii Fendin, Massey Fergusonin ja Amazonen maahantuojana Belgiassa. Valtra ei Joskinin esittelijän mukaan ole merkinä tunnettu Belgiassa. Se tarvitsisi tunnetun maahantuojan. Tänä päivänä Joskin edustaa Belgiassa myös mm. seuraavia tuotemerkkejä: Hardi, Krone, Lemken, Quicke, Strautmann,

Joskinilla on vuodesta 1999 alkaen ollut tuotantoa myös Puolassa, jonne sijoittumista yritys perusteli lähinnä hyvällä työvoiman saatavuudella ja maan valtavalla maataloustuotannon potentiaalilla sekä pääsyllä idän kasvavien markkinoiden porteille. Puolan asema kävi aiempaa mielenkiintoisemmaksi maan tultua EU:n jäseneksi vuonna 2004. Vuonna 2002 Joskin aloitti tuotannon Ranskassa, missä erityisenä vahvuutena nähdään logistiset hyödyt keskellä vahvaa eurooppalaista maatalousaluetta.

Joskinilla on 50 tuotetta, joista on räätälöitävissä 700 erilaista mallia. Työntekijöitä on yhteensä 650, joista 200 Puolan tehtaalla ja 100 Ranskan tehtaalla. Töitä tehdään osastosta riippuen 1-3 vuorossa. Osalla työntekijöistä on ammattikoulutus ja osalla ei. Tehtaalla on oma opetushenkilökunta. Uusien työntekijöiden saaminen ei nykyään ole ongelmantonta, sillä ihmiset saavat rakennettua itselleen mielestään paremman elämän kaupunkiympäristössä.

Joskinin päätuotantolaitoksella, johon tutustuimme, on hallitilaa katon alla 5,6 ha. Nykyiselle tontille ei laajentaminen enää onnistu. Noin 95 % osista tehdään itse ja lähinnä akselit, pumpit ja renkaat ostetaan ulkopuolelta.

Investoinnit suunnitellaan 10 vuoden aikanäkymällä. Riippuen tilaustavasta, on toimitus joko 3 viikon tai 3-4 kuukauden kuluessa. Dealeri myy ainoastaan Joskinin tuotteita, koska tällöin huomio kiinnittyy tuotteen ominaisuuksiin. Muuten päätös tehtäisiin lähinnä hinnan perusteella. Asiakkaat käyvät 400 km säteeltä tutustumassa tuotteisiin tehtaalla. Alue kattaa siten ison osan Hollantia, Saksaa ja Pohjois-Ranskaa.

Yrityksen strateginen ja myös operatiivinen johto on täysin Joskinin perheen hallinnassa. Yrityksen perustaja ja pääomistaja Mr Joskin on toimitusjohtaja, hänen vaimonsa hallinto- ja talousjohtaja, poika tuotantojohtaja ja tytär henkilöstöjohtaja.

Yritysesittelyn ja varsin perusteellisen tehdaskierroksen jälkeen jäi vaikutelma, että yritys on hyvin johdettu ja tuotteiden laatutason ylläpitämiseen ja tuotekehitykseen kiinnitetään paljon huomiota. Yritysesittelijät korostivat yhteistyötä käytännön viljelijöiden kanssa. Heiltä yritys saa arvokkaita tuotekehitysideoita.

2. MAATILAVIERAILU, FAIMES BELGIA , VILJELIJÄ MANU LARUELLE

Tilaa esitteli pääasiassa paikallisen maataloustuottajayhdistyksen nuorten viljelijöiden toiminnasta vastaava toimihenkilö. Tilan omistaja kävi kiireidensä keskellä välillä kertomassa omat kommenttinsa ja vastaili kysymyksiin. Omistaja on 33 vuotias ja hän on ostanut tilan vanhemmiltaan 10 vuotta sitten.

Tilavierailuun pukeudutaan asianmukaisesti

Maatilalla on viljeltyä peltopinta-alaa 60 hehtaaria sekä lisäksi noin 40 hehtaaria laidunta. Laidun enemmän pysyvän laitumen tyyppistä aluetta, joka ei ole aktiivisen viljelytoiminnan piirissä. Koneet ovat pääosin kolmen sukulaistilan yhteiset ja niillä viljellään 200 ha peltoa.

Peltotöistä tehdään itse muokkaus ja ruiskutukset, mutta kylvö ja sadonkoruu ovat ostopalveluina.

Pellon kauppahinta tällä alueella on noin 25 000 e/ha ja vuokra ”joitakin sataasia” hehtaarilta. Vuokrasopimukset ovat yleensä 9 vuotta, mutta yleensä ne jatkuvat samanmittaisina kauden uudelleen. Päätoimisen viljatilän viljelyala on oltava useita satoja hehtaareja.

Nuorten saaminen elinkeinon on vaikeaa lähinnä alhaisen tulotason, ei ammatin arvostuksen takia. Viljelijöillä on maassa hyvä maine. Rakentamiseen on olemassa jonkinlaisia investointitukia, mutta esimerkiksi maidon tuotantokustannus on 35 c/l, joten nykyisellä noin 25 c/l hinnalla ei kannata rakentaa. Viljan hinta lukuun ottamatta ruista ja spelttiä on tällä hetkellä alle 100 e/t. Viljan satotaso on enimmillään 10 t/ha. Suorat tuet ovat 40-50 % liikevaihdosta. Lomitusjärjestelmä on olemassa, mutta se on viljelijöille maksullista. Maitoa jalostetaan osuuskuntien toimesta, mutta muilla tuotantosuunnilla ei osuuskuntia ole. Lähes kaikkia muita myyntejä voi kilpailuttaa paitsi sokerijuurikasta, koska sillä on vain yksi ostaja.

Ryhmäkuva Manu Laruell'n emolehmätalalla

Tilan päätuotantosuuntana on itseuudistuva naudanlihantuotanto. Kasvatettava rotu on Belgian sininen (Belgian blue). Belgiansininen on lihakarjarotu, joka on kehitetty lähinnä keskisessä ja itäisessä osassa Belgiaa. Eläin on pienipäinen ja rakenteeltaan sirohkoluinen, lihasmassaa on runsaasti. Rodun lihasmassa on poikkeuksellinen, sen teurasprosentti voi olla jopa 80 % (muilla roduilla parhaimmillaankin noin 65 %). Erityisen silmiinpistävä piirre on niin sanottu kaksoislihaksisuus. Rotu on saanut nimensä väristään, joka on valkoisen ja sinimustan kirjava.

Tilalla on yhteensä noin 400 eläintä, joista 150 emolehmää. Karjan rehuna käytetään pääasiassa maissirehua ja kuivaheinää. Lihanautojen kasvu on 1300-1400 g/vrk ja teuraspaino 18-20 kk iässä on noin 700 kg. Lihan tuottajahinta Belgian sinisellä on noin 3 €/kg, muilla roduilla hinta on hieman alempi. Rodun lihaksisuus näkyi hyvin jo vasikoista, joilta oli ajeltu karvat pois selästä. Parturoinnin tarkoituksena on lähinnä helpottaa vasikoiden kuumuudensietoa.

Kaikki vasikat synnytetään keisarinleikkauksella, koska lihaksikas rotu ei salli luonnollista reittiä tapahtuvaa poikimista. Tiineytykseen käytetään keinosiemennystä ja omaa sonnia. Vasikat vieroitetaan välittömästi emästään, jotta kiima saadaan uusimaan nopeasti emosiemennysvalmiiksi seuraavan vasikan kantamista varten. Vasikoiden juottoa varten on varattu kymmenkunta lypsylehmää.

Keisarinleikkaukset suorittaa eläinlääkäri, joka laskuttaa yhdestä leikkauksesta noin 100 euroa. Ryhmämme pääsi näkemään keisarinleikkauksen käytännössä, koska tilalla oli vierailumme aikaan käymässä eläinlääkäri ja tilan isäntä antoi meille mahdollisuuden mennä seuraamaan leikkaustapahtumaa. Yhdelle emolehmillä voidaan tehdä keisarinleikkaus 3-4 kertaa.

Isäntä ei nähnyt tässä synnytystavassa olevan eettistä ongelmaa, vaan päinvastoin hän piti sitä lehmälle kivuttomampana ja riskittömämpänä kuin luonnollista poikimistapaa. Belgian sininen on Belgiassa yleinen rotu. Sen ominaisuudet ovat ihmisten tiedossa, eikä tämän lihaksikkaan rodun kasvattamista pidetä isännän mukaan kansalaisten keskuudessa, pieniä aktivistijoukkoja lukuun ottamatta mitenkään epäluonnollisena. Keisarinleikkausta seurannut ryhmämme arvioi, että suomalaiseseen eläinkasvatusperinteeseen tämän rodun kasvattaminen ei oikein sovi.

Tuotantorakennukset olivat yksinkertaisia ja toimivia. Vanhoja rakennuksia oli pyritty käyttämään lihasonnien jatkokasvatuksessa hyväksi mahdollisimman pitkälle. Pikkuvasikkojen suojana käytetään muovi-igluja. Uusi emolehmäsuoja oli rakennettu muutama vuosi sitten ja sen investointikustannus oli ollut noin 100 000 euroa. Yhtenä yksityiskohtana kiinnitimme huomiota kuivitusolkien varastointitapaan. Paalit oli varastoitu saman katon alle kuin eläinkarsinat, niiden yläpuoliselle välipohjalle. Arvioimme, että tällainen tapa ei todennäköisesti täyttäisi suomalaisia paloturvallisuusmääräyksiä.

Lanta varastoidaan pääosin pelloille kasatuissa lantapattereissa. Tilan asfaltoidulla pihamaalla oli yksi pienehkö kolmeseinäinen kattamaton kuivalantala, joka oli rakennettu runsaan metrin korkuisista betonielementeistä. Tällainen lantala riittää tilan esittelijän mukaan täyttämään EU-vaateet. Valvontaa on lantaloiden valumien, eläinten lääkityksen ja merkinnän ja täydentävien ehtojen osalta. Ympäristötueessa valvojana on paikallinen viranomais.

Kotieläintuotannon rajoittaminen ei ilmeisesti ole ihan yhtä tiukkaa kuin Suomessa. Joku kommentoikin, että *"Maatiloja Suomessa ei pitäisi liikaa kehittää, vaan vaikuttaa enemmän ympäröivään yhteiskuntaan. Ehkäpä minäkin alan laiminlyödä EU:n nitraattidirektiiviä"*. Tämän tilakäynnin yhteyteen liitetty yksi palautekommentti oli myös: *"Tilan omistaja oli ylpeä siitä mitä teki. Meidän mielestämme se oli tehotuotantoa parhaimmillaan. Tunsimme itsemme eläinaktivisteiksi."* Ryhmämme palautteessa kiinnitettiin huomiota myös erilaiseen hygieniatasoon kuin mitä Suomessa on totuttu.

Ryhmällämme oli mahdollisuus viivähtää tällä mielenkiintoisella tilalla hieman ennakoitua pidempään, koska iltapäivään sovittu toinen tilavierailu peruuntui yllättäen. Tila vetosi kevätyökiireisiin, eikä ottanut ryhmää tällä kertaa vastaan.

Matka jatkui Ranskan puolelle kohti Reims'ä, jossa yöpyisimme kaksi seuraava yötä.

TORSTAI 15.4.2010

1. KONEKAUPPIAS & MAATILAVIERAILU

Aamulla matkustimme runsaan tunnin laajojen peltoalueiden keskellä tapaamaan Onjon:ssa paikallista Valtra-traktoridealeria sekä tutustumaan hänen veljensä omistaman kasvinviljely- ja emolehmätilan toimintaan.

Konekauppias aloitti traktorimyynnin vuonna 1980 ja nykyiset tilat on rakennettu 1996. Valtra-traktoreiden myynti alkoi vuonna 2008. Kauppias on ollut aiemmin Claasin dealeri, mutta Claasin keskittäessä toimintaansa hän siirtyi pari vuotta sitten Valtran myyjäksi. Kauppias oli kuullut lähialueen viljelijöiltä hyvää palautetta tästä suomalaisesta traktorimerkistä, mikä rohkaisi häntä ottamaan Valtraedustuksen. Lähialueella on noin 3000 maatilaa, mikä muodostaa kauppiaan mielestä jo hyvän asiakaspotentiaalin. Tähän mennessä hän on myynyt 46 Valtraa.

Valtran myynnin ongelma on ollut 200 hv mallin puuttuminen ja maine metsätraktorina. Myyntiverkko ei ole Ranskassa kattava, vaan mukana on monentasoista dealeria.

Viljelijät hankkivat uuden traktorin noin 3000 käyttötunnin välein (= n. joka 3. vuosi). Yhteiskoneiden käyttö on alkanut myös yleistyä viljelijöiden keskuudessa. Traktoreiden yhteisosto poikkeaa suomalaisesta käytännöstä. Jollekin osallistujista heräsi täällä käydessä ajatus myös siitä, että käytettyjen koneiden kansainvälistä kauppaa pitäisi tehostaa.

Suomalaista näkökulmaa ranskalaisen konekaupan pihassa

Seuraavaksi siirryimme naapurissa sijaitsevalle maatilalle. Tilalla on viljelyksessä yhteensä 500 hehtaaria, josta 350 ha on vanhan isännän vastuulla ja 150 ha vielä maataloutta yliopistossa opiskelevan pojan (Alexis) vastuulla. Tilalla viljellään sokerijuurikasta, perunaa, ohraa ja sinimailasta. Nurmea on viljelyssä 12 ha ja 25 ha tukipolitiikan takia (lisätuki 80 noin €/ha?). Lisäksi maissia on viljelyksessä 5 hehtaaria.

Suurin osa pellosta on vuokramaata, omaa peltoa on yhteensä 47 hehtaaria. Alexis on vuokrannut tilan isovanhemmiltaan. Pellon vuokrasopimukset ovat yleensä 9-12-15-18 vuotta, mutta käytännössä sopimukset ovat jatkuvia ellei niitä erikseen irtisanota.

Ryhmämme havaintojen perusteella peltoviljelykoneistus ei kovin paljon poikennut suomalaisesta. Kokoluokka oli toki suurempi ja sokerijuurikkaan viljelyssä käytetyt koneet olivat keskisuomalaisesta näkökulmasta vieraita. Typpilannoite sokerijuurikkaalle annetaan nestemäisenä kylvön yhteydessä. Koneilla urakoidaan oman käytön lisäksi myös muille. Esimerkiksi yhdellä ruiskutuskerralla ruiskutetaan yhteensä 900 hehtaarin ala. Kahdella puimurilla puidaan yhteensä 500 ha

Viljelyä harjoitetaan tosissaan ja tavoitteena on selvästi saavuttaa laadukas ja runsas sato. Maaperä tuolla alueella on läpäisevää ja myös kapillaarinen vedennousu on hyvä. Kuivuus ei yleensä ole ongelmana. Maan kunnosta pyritään pitämään huolta, koska tällä alueella viljava kerros ei ole kovin paksu. Viljelyn ongelmana on kuitenkin nitraatin kertyminen pohjavesiin. Tämän alueen maanviljelys on vielä aika nuorta. Pellot on raivattu metsämaasta pääosin vasta 2. maailmansodan jälkeen.

Sinimailanen on keskisuomalaisille hieman vieraampi kasvi

Vilja- ja perunasato varastoidaan suureen varastohalliin rakennetuissa laakasiiloissa. I-palkkien väliin ladottavilla lankuilla yksittäisen siilon seinän korkeutta saadaan kasvatettua tarpeen mukaan. Yksinkertainen ja luultavasti myös kustannustehokas varastointiratkaisu, ryhmämme totesi. Yhteen laakasiiloon mahtuu 120 t, joka riittää n 15 ha vilja-alalle (7 t/ha). Viljaa varastoidaan myös pihattoon rakennettavaan väliaikaiseen varastoon. Viljaa ei tarvitse kuivata, koska puintikosteus on yleensä 14 prosentin tuntumassa. Sääolot sallivat peltotöiden ajallisen porrastuksen paremmin kuin Suomessa, jossa kasvukausi on huomattavasti lyhyempi.

Kasvinsuojeluaineita joudutaan käyttämään etenkin perunalle runsaasti. Yksi sato vaatii nuoremman isännän mukaan toistakymmentä ruiskutuskertaa. Etanoita vastaan käytettävä torjunta-aine levitetään mönkijän perään kiinnitetyllä ruiskulla. Kasvinsuojeluaineiden varastoinnille on asetettu tiukat ehdot, jotka perustuvat EU-säädöksiin. Tämä tila varastoi

omia ja myös naapuritilojen kasvinsuojeluaineita erillisessä lukittavassa varastokontissa, jossa on kasvinsuojeluaineet 2000 ha viljelyalalle

Tilalla harjoitetaan myös itseuudistuvaa naudanlihantuotantoa. Kasvatettavana rotuna tilalla on limousine. Tilalla on 75 emolehmää 2001 rakennetussa pihatossa, 25 emoista on pojan ja 50 isän. Tilatukiuudistus ja tukien irrottaminen tuotannosta aiheutti tilalle suuret tukimenetykset.

Eläinten ruokinnassa käytetään säilörehu lisäksi tuoreleikettä, joka tulee 30 km päästä ja heinäpellettiä, joka tulee 5 km päästä.

Ongelmat kannattavuuden ja EU-ohjauksen kanssa tuntuvat olevan osittain samantyyppisiä kuin Suomessa. Yhteismarkkinoiden asettamiin sääntöihin pyritään sopeutumaan täälläkin. Ryhmämme jäsenet kiinnittivät tosin huomiota mm. siihen, että jätehuolto ei ilmeisesti ole samalla tasolla kuin Suomessa. Karjanlantaan suhtaudutaan myös leväperäisemmin kuin Suomessa. Lanta varastoidaan suurimmaksi osaksi pelloille tehdyissä lantapattereissa.

2. MAATILAVIERAILU, SOURDET DIOT SAMPPANJATILA

Sourdet Diot –perheyriyksessä rypäleen viljely on aloitettu vuonna 1980. Alkuvaiheessa rypäleet toimitettiin muille jalostettavaksi. Oma samppanjantuotanto aloitettiin 1990. Tällä hetkellä rypälettä viljellään 8 ha alalla. Tila kuuluu samppanja-alueen matkailurenkaaseen.

Tilalla on ympärivuotisesti töissä perheen kaksi sukupolvea, yhteensä 4 henkilöä sekä 3 palkattua henkilöä. Rypäleet kerätään syyskuun lopulla viikon aikana 30 henkilön voimin käsityönä. Hehtaarilta saadaan 13 000 kg/ha.

Puristimeen mahtuu kerralla noin 4 000 kg rypäleitä, joista tulee mehua n 2 500 litraa. Mehu varastoidaan ja käyminen tapahtuu 8 m³ säiliöissä. Laaduista Cuvee on parasta. Laadun tasaisuus varmistetaan yhdistelemällä eri rypälelaatuja ja yhdistelemällä eri vuosien viinejä. Vintage on vähintään vuoden vanhaa.

Hiilihappo lisätään huhtikuussa, jonka jälkeen samppanja on myyntivalmista 2 kk kuluessa. Tilan tuotantoa voi ostaa myös ”nimikkoetiketillä”.

Tilan vuosituotanto on noin 70 000 pulloa, jotka pullotetaan kahdessa päivässä. Vientiin tuotannosta menee 5 %.

Osallistujapalautteessa oli kiinnitetty huomiota lähinnä perheyriyksen saumattomaan sukupolvien väliseen yhteistyöhön ja tilan ympäristön siisteyteen. Joitakin yllätti se, kuinka pienessä mittakaavassa tällaisia yrityksiä pyöritetään ja kuinka pieniltä ja mäkisiltä pelloilta voidaan tällä tuotannonalalla ottaa hyvä tuotto.

PERJANTAI 16.4.2010

OECD, Pariisi

OECD:n toiminnan ja Ranskan maatalouden esittely

Erityisasiantuntija Marjo Riihelä

Riihelä toimii Suomen pysyvän OECD-edustuston maatalousneuvoksena. Riihelä työskentelee järjestön maatalous- ja kalastuskomiteassa. Hänen tehtävänä on seurata EU-alueen maatalouspolitiikkaa, erityisesti Ranskan linjauksia maatalouspolitiikassa, ja tuoda sitä kautta työkaluja suomalaisen EU-politiikan valmistelijoille.

OECD, eli Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö, perustettiin vuonna 1961 harmonisoimaan ja kehittämään jäsenmaiden yhteiskunnallista hyvinvointia. OECD on vuonna 1948 perustetun Euroopan taloudellisen yhteistyöjärjestön (OEEC) toiminnan jatkaja. OECD:n päämaja on Pariisissa. Tällä hetkellä OECD:ssa on 31 jäsenmaata. Suomi liittyi OECD:n jäseneksi vuonna 1969.

Marjo Riihelä esitteli OECD:n Suomen edustuston toimintaa Pariisissa

OECD:ssa tehdään keskipitkän aikavälin ennustetutkimusta. Organisaatio auttaa jäsenmaiden hallituksia vertailemaan eri maista saatuja politiikkakokemuksia, etsii vastauksia jäsenmaita vaivaaviin yleisiin ongelmiin, tunnistaa hyviä käytänteitä ja auttaa sitä kautta koordinoimaan kansallisen ja kansanvälisen politiikan yhteensovittamista.

Ranska on EU:n johtava maatalousmaa. Siellä tuotetaan 18 % EU-alueen maataloustuotannosta. Se on ylivoimaisesti suurin maataloustuotteiden viejämaa EU:n sisällä. peräti 70 % EU:n ulkopuolelle suuntautuvasta maataloustuotteiden viennistä on peräisin Ranskasta.

Maailman vapaakauppaneuvottelujen ja EU:n maatalouden yleisen tilanteen vuoksi myös johtavasta asemastaan ja voimakkaasta kansallisesta maatalouspolitiikasta tunnettu Ranska on kuitenkin joutunut sopeutumaan entistä tiukemmin EU:n yhteisiin sääntöihin. Toisaalta

EU, sen jäsenmaat kuten myös asiantuntijajärjestö OECD ovat joutuneet tarkistamaan kantojaan vapaakauppa-asiassa. Yhä useampi on tullut sille kannalle, että elintarvikemarkkinoilla ei välttämättä toimi samanlaiset vapaakaupan ehdot kuin muilla toimialoilla. Ruokahuolto ja -turvallisuus on kuitenkin aina jossain määrin myös kansallinen asia.

Riihelän mukaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan, CAP:n uudistuspaineet on havaittavissa myös OECD:sta käsin. Nykyinen CAP ei toimi ja 22/27 jäsenmaasta vaatiikin uudentyyppistä sääntelyä.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että Ranska ei tule kannattamaan täydellistä tasatukea CAP-uudistuksessa, jonka sisällön muotoilussa Saksan ja Ranskan kannanotot ja etenkin näiden maiden keskinäinen yhteistyö ja yhteisymmärrys ovat ratkaisevia.

Maataloustuotemarkkinoiden vaikeuksien vuoksi ja myös tukipolitiikassa kohdattujen vaikeuksien Ranskan hallitus yrittää jouduttaa viljelijöiden kaupallista järjestäytymistä ja tehostaa näin viljelijöiden markkinaedunvalvontaa. Keskittyneellä kaupalla on elintarvikeketjussa tällä hetkellä liian vahva asema.

Ryhmämme jäsenet olivat yllättyneitä, että Suomen valtio seuraa maatalouspolitiikkaa myös OECD:sta käsin. Myös tieto OECD-organisaatiosta oli lähes kaikille täysin uutta. Viljelijöiden näkökulmasta kannustava viesti tästä(kin) vierailusta oli, että ruuan tuottamisesta ollaan yhä enemmän kiinnostuneita tässä väestönkasvun ja ilmastonmuutoksen maailmassa. Vierailun lopuksi söimme lounaan OECD:n lounasruokalassa (omakustanteinen).

Lounaan jälkeen ohjelmassa oli käynti Eiffel-tornissa, mistä alkuperäisen ohjelman mukaan piti lähteä kohti lentokenttää ja paluumatkalle Suomeen. Islannin tulivuorenpurkauksesta johtuneen tuhkapilven takia Eurooppaa koskettanut lentokielto esti kuitenkin opintoretken suunnitellun paluulennon perjantaina 16.4.2010.

Matkanjohtajat ottivat välittömästi saatuaan tiedon paluulennon peruuntumisesta yhteyttä matkatoimistoon vaihtoehtoisen paluukuljetuksen järjestämiseksi. Matkatoimisto vahvisti, että linja-autokuljetus Ranskasta ei onnistu, eikä julkisiin kulkuneuvoihin saa lippuja. Tämän tiedon saatuaan matkanjohtajat aloittivat omat tiedustelut Suomesta tulevan linja-autokuljetuksen järjestämiseksi, mikä tuottikin toivotun lopputuloksen ryhmämme jäsenten henkilökoh- taisten suhteiden suosiollisella avustuksella. Onneksi myös majoitus saatiin järjestettyä ylimääräisen Pariisin oleskelun ajaksi

Linja-auto lähti lauantaina Suomesta kohti Pariisia ja se saapui Pariisiin noutamaan matkustajat maanantaina 19.4.2010. Matka jatkui liki tauotta Tanskan ja Ruotsin kautta, myös maanantain ja tiistain välisen yön. Toinen yö matkattiin laivalla Tukholmasta Turkuun. Jyväskylässä ryhmä oli keskiviikkona 21.4.2010 klo 11:50, melko tarkasti tasan kaksi vuorokautta Pariisista lähdön jälkeen.

TÄKY-hanke, opintomatka Brysseliin ja Ranskaan 12.4.–16.4.2010

Lennot

Kokoontuminen Tikkakosken lentokentälle klo 5.00.

12.4. AY300 Jyväskylä - Helsinki 06:10 – 06:50

12.4. AY811 Helsinki – Bryssel 07:35 – 09:15

16.4. AY874 Pariisi - Helsinki 19:00 – 23:00

16.4. AY299 Helsinki - Jyväskylä 23:40 – 00:20

(Kellonajat paikallista aikaa)

12.4. ma

Matkapäivä. Brysselin lentokentältä on bussikuljetus keskustaan.

11:00 Saapuminen hotellille, CHELTON Hotel Brussels***, Rue Véronèse straat 48, 1000 Bruxelles, <http://www.chelton.be/>

Matkatavarat jätetään hotelliin, jonka jälkeen siirtyminen Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaan,

12.00 Buffet-lounas Talous- ja sosiaalikomiteassa (ECOSOC), Rue Belliard 99.

13.20 Siirtyminen kokoustilaan, Rue de Trèves 74, 7.krs huone TRE7701

Maatalouspoliittinen seminaari

13.30 Ecosocin toiminnan esittely, varapuheenjohtaja Seppo Kallio,

14.00 Suomen EU-edustuston toiminta, maatalouden erityisasiantuntija, Ahti Hirvonen

15.00 Ajankohtaista kabinetista, kabinetin jäsen Risto Artjoki,

15.30 Bio-energia, yksikön päällikkö Hilka Summa

16.00 Tauko/kahvitarjoilu aulassa

16.15 CAPin tulevaisuus, virkamies Carina Folkeson, EU-komissio

16.45 Maaseutuohjelmat ja maaseudun kehittämisen tulevaisuus, yksikönpäällikkö Soeren Kissmeyer, EU-komissio

17.15 Itävallan maaseutuohjelmat ja Capin tulevaisuus Itävallan näkökulmasta, Itävallan maatalouskamarin Brysselin toimistonjohtaja Gerfried Gruber

17.45 Keskustelua päivän annista, puheenjohtajana Juha Lappalainen

18.00 Tilaisuus päättyy

19.00 Yhteinen päivällinen (Etanolin tuotantoon liittyvä esitys ennen päivällistä), L'atelier européen SPRL – 28 rue Franklin www.atelier-euro.be

Mahdollisista ruoka-allergioista on ilmoitettava etukäteen!

Mukana päivällisellä:

- Esa Härmälä, toimitusjohtaja EFMA

- MTK:n Brysselin toimiston henkilökuntaa: Jonas Laxåback, Tuula Dahlman ja Kati Savela

13.4. ti

Aamiainen hotellissa (huom. seuraava ruokailu, voileipälounas n. klo 14:30).

9:00 Kokoontuminen hotellin aulaan, passi (tai henkilökortti) mukaan

9:30 Sisäänkirjautuminen EU-parlamenttiin Jonas Laxåbackin johdolla

10:00 Vierailu EU-parlamentissa, Rue Wiertz

- Parlamentin yleisesittely: historia, toiminta ja asema EU:n päätöksenteossa, tiedottaja Elina Kaartinen

- MEP tapaamiset: Ville Itälä ja Riikka Manner klo 11:00–11:30

11:45 Kaupunkikierros Brysselissä 2,5 h, oppaana Kaarina Leskinen. Lähtö parlamentin visitor's entrancen edestä. Bussikuljetus (FunCars) lähtee Place de la Luxembourgilta.

- 13.4. ti, jatkuu**
- 14:30 Voileipälounas, Copa-Cogecan toimisto, Rue de Trèves 61
 - 15:00 MTK:n Brysselin toimiston esittely, Copa-Cogecan neuvottelutila B
 - 15:00 Suomen maatalous ja osuustoiminta Brysselin toimistolla, kotieläinasiainmies Jonas Laxåback, MTK
 - 16:00 Copa-Cogecan esittely ja Capin tulevaisuus, pääsihteeri Pekka Pesonen, Copa-Cogeca
 - 16:30 Metsäasiat ja LFA, metsäasiatuntija Nella Mikkola, Copa-Cogeca
 - 17:00 Ympäristöasiat, asiantuntija Antonia Andugar Copa-Cogeca
 - 17:30 Capin tulevaisuus Hollannin näkökulmasta, Luc Groot, LTO Hollannin maataloustoimisto
 - 18:00 Tilaisuus päättyy

Ilta vapaa

14.4. ke Aamiainen hotellissa. **Lähtö klo 07:45**

Mukana tulkkina Kati Savela Suomen EU-edustustosta

- 09:00 Tutustuminen Joskin –maatalouskonetehtäseen, Joskin S.A., Rue de Wergifosse 39, 4630 Soumagne Lounas
- 12:00 Lähtö Joskinilta

- 12.30 Tilavierailu, viljelijä Manu Laruelle, Rue de Borlez, 47, 4317 FAIMES

15.00 Tilavierailu, viljelijä L'Hoest Henri, Rue de la Station, 39, 4537 Verlaine.
[Vierailu peruuntui tilan kevätkiireiden vuoksi]

Saapuminen hotelliin **Grand Hôtel du Nord**, 75, Place Drouet d'Erlon, 51100 Reims,
www.hotel-nord-reims.com, noin klo 19.30.

Ilta vapaa

15.4. to Aamiainen Hotellissa. **Lähtö klo 07:30.**

Paikallisen Valtra-dealerin tapaaminen, 5 Rue Cornue 10220 ONJON

Tutustuminen maatilakohteisiin Pohjois-Ranskassa

- 400 ha vilja- ja sokerijuurikastila, tilalla myös emolehmiä

- 16:00 Sourd-Diot samppanجاتila <http://www.champagnesourdet.com/>
02330 LA CHAPELLE MONTHODON
Perhetila, jota viljelevät vanhemmat yhdessä tyttären kanssa. Tilalta voi ostaa samppanjaa tuliaisiksi.

Ilta vapaa

Kannattaa käydä tutustumassa ainakin katedraaliin, joka on kaupungin kuuluisin nähtävyys.
[http://fi.wikipedia.org/wiki/Notre-Damen_katedraali_\(Reims\)](http://fi.wikipedia.org/wiki/Notre-Damen_katedraali_(Reims))

16.4. pe Matkapäivä, aamiaisen jälkeen luovutetaan hotellihuoneet. **Lähtö klo 07:45.**

- 10:00 OECD-toimisto, OECD toiminnan ja Ranskan maatalouden esittely, Marjo Riihelä OECD Conference Centre 2, rue André Pascal, 75016 Paris
Lounas OECD:llä (omakustanteinen)

- 12:00 Omaa aikaa Pariisissa, käynti Eiffel-tornissa

[16:00 Lähtö kohti lentokenttää

19.00 Lento lähtee Pariisista, lennon aikana kevyt ateria

23.00 Saapuminen Helsinkiin

23.40 Lento lähtee Helsingistä kohti Jyväskylää

00.20 Saapuminen Jyväskylään

Paluumatkasuunnitelma ei toteutunut Islannin tulivuorenpurkauksesta aiheutuneen tuhkapilven vuoksi. Lähtö Pariisista bussilla maanantaina 19.4., paluu Jyväskylään keskiviikkona 21.4. klo 11.50.]

LIITE 2

OSALLISTUJALISTA, BELGIA-RANSKA OPINTOMATKA

Kunta	Sukupuoli		Kaikki yhteensä
	mies	nainen	
Hankasalmi	1		1
Joutsa	2		2
Jyväskylä	4	2	6
Kannonkoski	2	1	3
Keuruu	1	3	4
Kinnula	1	1	2
Laukaa	1		1
Muurame		1	1
Petäjävesi	1	1	2
Saarijärvi	3		3
Toivakka	2	1	3
Uurainen	1		1
Viitasaari		2	2
Äänekoski	2	2	4
Kaikki yhteensä	21	14	35